

הוועדה המועצה לארץ ישראל

היו"ר י. תמיר : אני פותח את הישיבה .
הזמנו לישיבה היום את נציגי המועצה לארץ ישראל
יפה, במלאת חמש שנים לעבודתה הגב' נא: הדצוג יו"ר המועצה לארץ ישראל
יפה תסכם את מסוד על עבודת המועצה, בפני הוועדה שהיתה זאת אשר
החליטה על פי יוזמה של ח"כ אחד לכונן את המוסד הזה, ובזמנו יו"ר
הוועדה מ. סורקיס וח"כ סגן שר הפנים ד"ר בן-מאיר, היו יחד אתי אלה
שעמלו קשה לכונן את המוסד הזה ולתת לו דחיפה לקראת הפעלתו בצורה
תקינה. המשך השנים המוסד הזה התפתח.

לפני שניכנס לזה, יש נושא שהוא בעיני נראה
חמור מבחינה סמלית יותר מאשר מעשית. שלשום, הרסה חברת "עמידר"
בירושלים, ללא רשיון מהעיריה, שער שבנה לפני מאה שנה ונמצא בפתח
הכניסה לכיכר הרוסים ברח' הלני היפה. ה"ג'רוסלם פוסט" מדגיש היום
ומקדיש לזה בעתון ארבעה עמודים עם שלש כותרות. השער הזה הוא אחד
מאלף האתרים ההסטוריים שצוינו ע"י הסקר שבערך ע"י עיריית ירושלים
והאוניברסיטה העברית במסגרת איתור אתרים הסטוריים במקומות בעלי
ערך ויש להם זיקה למורשת הישראלית והירושלמית.

והנה, קרה דבר מוזר ביותר - חברת "עמידר", יחד
עם אחד מעובדי העיריה, החליטו להרוס אותו כדי לפנות מעבר למכוניות.
קמה סערה בירושלים וסגן ראש העיר, י.מצא, עומד לתבוע לדין את
העיריה. זה דבר מוזעזע. איך עושים דבר כזה בלי לקבל את רישוי
הוועדה המקומית, שהיא מוסמכת להרוס הריסה מסוג זה?!

אני מביע דעתי הפרטית. אני חושב, שוועדת הפנים
אינה יכולה לעבור לסדר היום מבלי לאמר, שבכל מקרה הריסת אתר
כזה, זה מעשה ונדאלי. אני עוד אתקשר עם אנשי ירושלים ואדווח לחברי
הוועדה בישיבתנו בירושלים.

ב. אלפעד : מה בעשה מבחינת הרישוי? האם מישהו יכל להרוס
מבנה מבלי לקבל את רשות הרישוי? קדם כל, לא
עושים דברים ללא רשות. אני חושב, שמבחינת הערובה שדברים כאלה לא
יקרו, הדבר הראשון שצריך לעמוד עליו הוא באיזה רשות נגשו להרוס
מבנים.

היו"ר י. תמיר : לפי דברי מר י.מצא, איש לא קיבל רשות. בישיבת
הוועדה, ביום שלישי תקבלו פרטים.

י. ארידור : אני סבור שבנושא זה אנחנו לא יכולים להיות
שופטים. לכן, אני מבקש לפנות למסורה שתבצע
חקירה אם נעשתה עבירה על החוק, ואז יועמדו האנשים לדין. זה יעמיד
אנשים על חומרת העניין, ודוקא ועדת הפנים הממונה על העניינים האלה
מבחינה מהותית היא צריכה לפנות בעניין הזה ואני מציע שיו"ר הוועדה
יפנה למפקד מסורה ירושלים כדי שיפתח בחקירת העניין.

ב.צ.קשת : היתי מצטרף להצעת ח"כ ארידור, אבל כשיש
הסתייגות והיו"ר בקש לחכות, אז נחכה. אבל,
אז נחכה, אבל אני מציע שהיום נחליט ששמענו בדאגה רבה על המקרה הזה,
והוועדה השילה על היו"ר והוועדה לבדוק את העניין.

י. ארידור : אני מבקש, שיו"ר הוועדה יעלה על סדר היום של
אחת הישיבות הבאות את הנושא של סדר הנושאים של
מי הוא יהודי. היתה צריכה לקום ועדת שרים שהיתה צריכה לקבוע סדרי
רישום של מי הוא יהודי. נושא זה הסעיר את המדינה ויכל עדיין להטעיר
אותה ומן הראוי שוועדת הפנים תדון בנושא שהוא כל כך חשוב ואשר עליו
נופלות ממשלות בישראל וקמות ממשלות וקואליציות. אני מציע, שיו"ר
ועדת הפנים יזמין את שר הפנים לשמוע מה בעשה בנושא זה.

היו"ר י. תמיר : הצעתו של חבר ואודה דינה כמו הצעה של כל חבר
ועדה ויו"ר הוועדה ישקול מה לעשות בעניין זה.

מ. הכהן : אין בעיה של רישום מי הוא יהודי. יש עניין של
קואליציה.

י. בארי : שתי הצעות, אחת עניינית ושניה לסדר עבודתה של
הוועדה; 1. שמענו השבוע שעושים הכנות להפעלת
תחנת הכח בחדרה, בלי שתקבלו האישורים ורשיונות לכך. עושים את כל

ההכנות וצוברים פחם. זה נוגע לאכיפת חוק וגם לענין האקולוגי ונראה לי שהוועדה צריכה ליתן דעתה על כך.
2. החלטנו בזמנו על הקמת ועדה לענין מצפה רמון. עד היום לא קבלנו שמות חברים והוועדה אינה יכולה להתחיל לפעול.

בענין תקציבי הרשויות המקומיות והמשק הכספי של הרשויות המקומיות. מדובר בהוצאת נושאים מסוימים מתחום שיפולן של הרשויות המקומיות והעברתם לטיפול ממלכתי. השערויה בזמן האחרון, כאשר עיריה אחת מעבירה מקרי מעד לעיריה אחרת, מחזקת את הטענה הזאת. גדמה לי, שרצוי שניתן את ההמלצה בענין זה.

היו"ר י. תמיר: אני מציע, שבענין חדרה, חברים ינקטו יוזמה פרלמנטרית - הגשת שאילתות לשר המסחר והתעשייה, שאילתות לשר הפנים, שאילתא לשר המסחר והתעשייה לגבי תחנת הכח ואפיה של התחנה. לשר הפנים, שאילתא לגבי אישורים שניתנו - אם ניתנו בכלל. ביום שלישי ב-8.30 תקיים הוועדה דיון בעל חשיבות מיוחדת, שר המשפטים והיועץ המשפטי היוצא יהיו נוכחים, הם יהיו אורחינו, והנושא הוא תחום התכנון והבניה. זה נושא שאנו עסקנו ועוררנו אותו רבות, והיום צריך לעסוק את הממשל כלו זאת האזרחים. שר המשפטים יבוא אלינו לדון בנושא חשוב זה של אפיק חוק התכנון והבניה. אני מציע לנצל הזדמנות זאת ולאמר שהעיריות והממשלה צריכים להיות הראשונים המכבדים את החוק ותקנו את החוק הזה על מנת שיהיו כפופים לו. אם היום מעיזה חברת החשמל לבנות מבני תשתית שאינם לפי החוק, הרי זה לא יתכן. אני יודע איך הקימו את תחנת הכח ד'. זאת הזדמנות, ואני מציע שתהיה יוזמה פרלמנטרית וכל ח"כ יכל ליזום שאילתה והצעה לסדר יום.
אנא תנו חברים לוועדה המצומצמת בת חמשה חברים לענין מצפה רמון על מנת שנוכל להביא המלצות בזמן.

א. גבלבר: מה הסיכום ומתי יהיה הסיכום בענין ראשון לציון?
היו"ר י. תמיר: באחת הישיבות הקרובות ביותר נוכל לעשות בירור בהקדם האפשרי.

ב.צ. קשת: אני מזכיר, שהובטח שנקיים דיון-בירור בענין כרמיאל. היו"ר התיחס בחיוב ליוזמה של החברים שביקר בכרמיאל. היו"ר הוועדה הודיע שבאחת הישיבות או נצא לשם או נזמין אותם אלינו.

היו"ר י. תמיר: למעלה מ-23 סעיפים הועברו אלינו ע"י המליאה וע"י יוזמות החברים. לא נוכל להתקדם בקצב כזה. אני מציע שנקיים ועדה בת שלשה חברים בראשות ח"כ ב.צ. קשת. בוועדה יהיו החברים: א. גבלבר, ד. קורן ואנכי, והיו"ר יהיה ח"כ ב.צ. קשת.

1. סקירת הגב' א. הרצוג - המועצה לארץ ישראל יפה על פעולות המועצה

היו"ר י. תמיר: גב' אורה הרצוג היקרה ויסקי הנכבד, אנו שמחים מאד לארח אתכם כנציגי המועצה לארץ ישראל יפה, אשר במלאת חמש שנים לפעולתה, סיכמה פרק זמן של התארגנות, של התודעות לציבור, כניסה לתחומי פעולה מסוימים, וכל זה בא לביטוי בחוברת באה מאד, כיאה לארץ ישראל יפה.

נשמע סקירה מיו"ר הנהלת המועצה, על העבודה ועל הקשר שלה עם הכנסת.
אני חושב, שזו פעם ראשונה, ישקיים גוף שקם והודיעו צץ בתוך ועדה והתארגן באמצעות ועדה, וקדם גידים ועור והפך לגוף חיי. פרק זמן של חמש שנים, זה פרק זמן קצר מאד. אני רוצה לאמר, כחבר במוסד הזה, שהיא עשתה גדולות הודות לאנשים רבים שגייסו עצמם לעבודה זאת וכלהכרוך במערכת החיים המשתבשת בערים הגדולות, בעיקר.

א. הרצוג: אנחנו מרגישים כילדים של הוועדה הזאת. גם על בירור הכתב שלנו כתוב: מיסודה של ועדת הפנים של הכנסת. טוב הדבר שמדי שנה נוכל לדווח לכם איך אנו מתפתחים. השם - המועצה לארץ ישראל יפה - זה למעשה נבנה עצום שבתוכו מקופלים כל כך הרבה רעיונות ומאויים שקשה לעשות מעשים מושלמים בכל אחד מהתחומים. אנחנו למעשה בסוף השנה הששית כבר, והדוח הזה הוגש בפני מליאת המועצה בינואר, וגם אז אנו אחרנו.

הרעיון הראשוני של המועצה צריך להיות הפצת הרעיון של ארץ ישראל יפה. בתחום הזה יכלנו להסתפק, ובכל התקציב ובכל המאמצים והצורות של הפצת הרעיון. אם נסינו למדוד לאור הדו"ח את ההצלחה, אז ראשית דרכנו היתה בסקר שנעשה באוניברסיטת בר-אילן, ונאמר שהערך של איכות הסביבה הוא 2% בעיני הישראלים. לפני הדוח היה איזה סקר ובו הגיעו למסקנה ש-28% מהאוכלוסייה ערים לבעיות הסביבה. אני חושבת, שזה מספר אופטימי, אבל אני מתארת לי שהפעילות של מספר השנים הביאה להגברת התודעה באזרחים-ישראלים, ולמרות שזה רחוק מהערנות הנחוצה, יש תחומים שכבר רואים תוצאות, למשל ראות רחוב, עיצוב יפה ברחובות, כל העניין שת תחרות וכחות יוצרים בארץ כבר נשא פרי ואנו גאים שיש מגרשי משחקים צבעוניים, דוכן למכירת עתונים יותר יפה, וכל פרט ופרט, ז"א יש שינוי מהותי גם בתפיסת מהנדסי ערים לגבי הרחוב, כיצד הוא צריך להיות מעוצב ומה נמצא בו. כמות יוצרים בארץ. התחלנו בעניין השילוש, אשר היה פרוץ בארץ. בעניין הבחירות, מבחינת החוק, הדבר קיבל כיסוי, וכבר לא מדביקים בצורה פרוצה ומתחילה להיות יותר ויותר תודעה בעניין השילוש.

אנחנו עושים פיקולט עם עיריית אשדוד בעניין גרפיקת חוצות. זה יהיה דגם מעניין לערים אחרות. אנחנו חושבים שיש נסיגה בארץ בכל הקשור לירק ובו. פעם היתה חגיגה בארץ כאשר שתלו עצים. היום, שמחים להרוס עצים. אנחנו יזמנו את האדניות ומנסים ליצר מוקדי ירק ופרח בכל מקום אפשרי. נעשו פעולות כדי שהישראלים ידעו מה זה גיבון. היינו היוזמים לחוק שיטוא המדרכות, ואנחנו שמחים שוועדת הפנים העבירה זאת. הפעלנו לחצים שכל עירייה ותוציא חוק-עזר ואנחנו עוקבים אחרי זה. יש תוצאות. בהתחלה, הייתה שירחצו את המדרכות כמו ביון. אבל, הקומפרומיס היה זה שהגענו לכך שיטאטאו.

אנחנו נמצאים לפני חוק שיפוץ חזית בתים. במשרד הפנים יש ועדה בין-משרדית, ואם החוק יעבור כי אז המעשה החשוב ביותר לשינוי המראה בערים ובלימת הכיעור יהיה כאשר יתקבל החוק לשמירת בתים ושיפוצם.

אנחנו מוציאים לקט בעניין הסביבה, הנקיון ושמירת בתים. בקשר לנוף, התחלנו לטפל בכבישים ומצאנו שבנוף זרוקים הרבה גרוטאות. ועדה רצינית במועצה, שיפלה בכל עניין סילוק הגרוטאות, כאשר קמה ועדה בין-משרדית בראשות משרד התחבורה. זה דורש עבודה של מספר שנים, החל מאיתור מגרשים לקבורת מכוניות ישנות וגרוטאות, וכלה בחוק אשר צריך לצאת מטעם משרד התחבורה בעניין הבאת גרוטאות למקום המיועד. הדבר הזה עומד לצאת לפועל. אנחנו הגוף המדורג, שהדבר יצא לפועל, ואז הממשלה תהיה שותפה לקבורת מכוניות כשם שהיא שותפה ללידת מכוניות. אנחנו פועלים בכיוון זה שלא ישליכו פסולת בדרכים. אנחנו, בעניין זה, קבלנו את הרעיון שצריך להיות קדם כל הציוד. אי אפשר לדבר על זה בלי ציוד. יצרנו פלקאט למכוניות. אנחנו דורשים שיהיה סל בכל מבגנית ובכל מכונית, ואנו נדרוש ונפעל בעניין זה.

הדבר החשוב ביותר הוא חינוך. תמיד צריך על כך שצריך להתחיל מגן הילדים והלאה. אנחנו לא רצינו רק לדבר על כך, אלא החלטנו לפעול כך. פתחנו בתכנית, החל מגן הילדים, בצורה אודוויזואלית ואנו מעבירים שבוע בגן הילדים, מדי פעם בגן אחר. התחלנו מגן ילדים עד כיתה א', ובאמצעות משרד החינוך אנו מעבירים שיעור של כיתה ב' וכתה ג'. לכל הגיל הרך הגענו בצורה מרוכזת ובכל כיתה מגיעים ל-150,000 ילדים. הבעיה היא גם הכסף החסר לנו לשם כך. היינו רוצים שאת השעור האודו-ויזואלי לא נצטרך להעביר בכל פעם מאזור לאזור.

פיתחנו משחק בשם "שכונתי היפה" לגיל הרך. השעור הזה קיבל המלצות בחו"ל. זה משחק סביבתי ראשון, שפותח, כאשר אנחנו יכולים לבנות חוג בכתה והחוג בונה ומעצב את העיר. בזה אנו יכולים לתת לילדים את מטען ההכנה של עיצוב עיר.

דבר הרבה יותר חשוב וכבד - ולשם כך בקשתי מאדריכל יסקי, שהוא מאד פעיל אצלנו, שאבנא לכאן - בתחום העיר: א. קבלנו רשות, כגוף, להגיש התנגדויות. אנחנו היינו חלוצים של מעורבות האזרח בתכנון ערים, כאשר בערים כמו ירושלים וחיפה הצלחנו כי אכפת היה לאזרחים מה נעשה בעניין תכנון. נלחמנו בעניין בניה לגובה בירושלים. לא הצלחנו בעמק המצלבה. בחי, ה, בקשנו שתהיה תכנית מיתאר לרכס הכרמל. לאט לאט הורסים אחת הערים היפות בארץ. כאן אנחנו מתבססים על מעורבות האזרחים שאכפת להם מבחינה מקומית, והקימו ועדות שעסקו בתכנון.

לאור ההצלחה של אותן ועדות, הרגשנו שזה צריך לקבל מימד יותר גדול ובשנה האחרונה עסקנו בחיפוש דרכים להרחיב את קאדר האזרחים היכולים להיות מעורבים בעניני תכנון. כאשר קיימנו סימינרים בנושא, עם גופים וולנטריים ובאמצעות מערך המורים לגאוגרפיה, אנו מנסים לענין נער לענין הזה.

הנושא הקשה ביותר זה מעורבות האזרח בתכנון, ואני אבקש מיו"ר הוועדה לאפשר למר יסקי להמשיך את דברי בנושא זה.

א. יסקי : ברשותכם, אני רוצה לציין שלשה דברים פתוספת למה שיו"ר הוועדה, מר תמיר, אמר. בפעילות הציבורית שלי, אני עוד לא נהניתי כל כך כמו במועצה. זה גוף קטן עם תקציב קטן, העושה גדולות. אני חושב, שתצטרפו אלי בברכות לגבי ההצוגה, אשר נאהבה ובדבקות שלה לנושא, עשתה גדולות.

המועצה עשתה רבות בדברים שהם תוצאה של מעשי החיים העירוניים או החיים בצותא, וזה פח האשפה, הספסל שהשילוט אבל, אחר המעשה הזה ואחרי שיש כבר מדה מסוימת של תודעה בציבור, הגענו למסקנה שיש דברים רבים, שאם היסוד שלהם לא נכון - לא ניתן לעשות כמעט מאומה. אם אין תכנון נכון ואם לא נמסר לאזרחים בלי שאפשר לטפל בו בצורה נכונה - הרי כל המאמצים הם דבר אבוד.

יש צד אחד שהוא הצד המוסדי, ז"א איך העניינים מתגלגלים עד אשר אנו מקבלים עיר מסוימת או שכונה מסוימת, ויש צד שני שהוא הציבור ומעורבותו בנושא. לגבי הצד המוסדי, היום חוק התכנון והבניה הוא חוק של פרוצדורה, הקובע איך צריך לדון בנושאים של תכנון מקומי; ועדה מקומית וועדת תכנון עליונה ואיך הדברים עוברים. אין בחוק הזה שום דבר הנוגע לקריטריונים של חיים תקינים. לגבי בניה, יש לפחות דברים הנוגעים לגובה של מבנה, לבנייה של מבנה. לגבי סביבה, אין היום שום דבר. הדבר פתון, למעשה, באופן בלעדי לעשייה של חברי אנשי המקצועי - ואיש המקצוע יכל להיות טוב ויכל להיות לא טוב - ושל ועדות שהן ועדה מוניציפלית של נבחרים וועדה מחוזית שהיא בעצם ועדה של פקידים, וזה קובע את האיכות הממשית העליונה של הסביבה. אין שום הכוונה של המחוקק לגבי כמות הניסודות ציבור שצריך לספק לציבור, לגבי שטחי ירק, לגבי איכות התחבורה. מאומה.

לדעתנו, לענין הזה אנו בתגיים במועצה, קצת, אבל זאת צריכה להיות אחת המשימות של ועדת הפנים של הכנסת. בשטח זה, פועלים ללא שום קריטריונים והנחיה.

הנושא השני, המתקשר לענין הזה הוא כל התהליך של קבלת ההחלטות בנושא התכנון, כאשר המכניזם הזה מאד חורק ולא פועל כשורה, ולעמים קרובות מאד, נושאים ברמה כזאת דנים בהם אנשים שאינם מסוגלים להקיף את הבעיות. אנחנו מכירים את הדברים האלה במועצות עירוניות קטנות וגדולות ובוועדות מחוזיות, אנחנו יודעים איך מתקבלות הכרעות גדולות מאד בדיונים ובחנות דעת מקריות. לזה יכל היה להנתן איזון על ידי שיתוף הציבור. צריך לפחות לשמף את הציבור ולערב אותו בנושאים. זה בודאי מאד יכביד על האדריכלים, כי ברגע זה הציבור אצלנו עדיין ברוב המקרים אינו עומד ברמה שיוכל לחנות דעה שקולה. למרות זאת, כחלק מתהליך דמוקרטי של שיתוף הקהל בעיצוב חיינו, אנחנו חייבים את הדבר הזה לפתח, וכל העשייה של היום, שתולים בבנין עירייה תלכנית ידאומרים תכנית זאת וזאת פורסמה - זה לא אומר דבר. צריך ליצור מצב, שהאחראים והיוזמים יופיעו בפני ציבור רחב וינמקו מה הם עושים ויעמדו תחת ביקורת ויוצר תהליך של מעורבות.

לפחות בירושלים, המעורבות של הציבור עשתה גדולות. מי שמכיר את העניינים בירושלים מקרוב, יודע שהמוסדות בירושלים חרדים לדעת הקהל. בתוך מסגרת זאת של תכנון הבניה, חייבים להכניס כלים ושיפורים נוספים.

הנושא השלישי זה כל הבעיה של אחזקה ושליטה על סביבה פיזית. היום, חוק הבתים המשותפים, שהוא החוק של החזקת כל השטח שמחוץ לשטח הציבורי, הוא כל כך פרימיטיבי שהוא לא מאפשר היום להחזיק מערכת יותר משוכללת. גם היום, מתבססים על ועד בית היכל לפעול במסגרת 10-12 דיירים. כשרוצים לתת גן לחמשים משפחות או למאה משפחות, שביל להולכי-רגל, תאורה בין הבתים - אין בכלל מכניזם היכל לתפעל את זה. בשכונת גילה בירושלים, יצרנו גן לכל 150 משפחות ומגרשי משחקים לגילאים שונים. תוך חצי שנה, הענין עומד בפני התדרדרות, כי אין מכניזם לאחזקת דבר כזה.

הדגשתי מספר נקודות, שאם הן לא תבאנה על פתרון, כל המאמצים לשיאסוא רחובות והעמדת העציצים, לא יפתרו את הבעיה ביטודה.

ב.צ.קשת : כל הערכתי לפעולה שלכם, אם כי אף פעם לא השתתפתי בזה, וחושב אני שלא אשתתף, אבל זה נעים שמספלים בדבר שהוא חשוב.

מה שלא ברור לי זה ענין התקציב של המועצה לארץ ישראל יפה. פה יש פעולות כספיות ולא תקציב. הפעולות הכספיות לא מובנות לי; פה מצוין מה היו ההכנסות והוצאות על פחות מ-400,000 ל"י, ואז אינני יודע איך זה מתבטא? האם למועצה לארץ ישראל יפה יש אפאראט?

לא ברור לי, במקום שכתוב: "תודתנו נתונה" - מדוע לשני פקידים משרד האוצר? האם עשו לכם טובה אישית? האם עזרו שתקבל החלטה? תודתכם נתונה לראש עיריית תל-אביב-יפו רבינוביץ - שהוא היום שר האוצר - בשנים 73-80 היה ראש עיריית תל-אביב, ז"א מר רבינוביץ, אז כדאי להגיד לו מלה טובה ותל-אביב לא מתעניינת?

האם אתם נסיתם לענין את העולים בנושא זה? אני יודע, שעולי ברית-המועצות מאד מודעים לנקיון ומקבלים שוק כשהם מגיעים ארצה. הערים ברוסיה נקיות ומסודרות. לכן, לדעתי אפשר למשוך בין העולה האלה רבים אשר יתפשו לנושא הזה.

אבקש את סליחתו של יו"ר ועדת הפנים, חוששני שבמועד הראשון, איפה שנאמר, שהמועצה לארץ ישראל יפה נוסדה על ידי החלטה של ועדת הפנים, אני חושב שעשיתם עוול לאדם אחד; אני חושב שהייתם צריכים לציין את יו"ר הוועדה ולא כפי שכתבתם. זאת הייתה יוזמה של אדם אחד, שהוא משך אחריו את ועדת הפנים. הודות ליוזמתו של ח"כ י.תמיר, הדבר הזה נוצר. אני חושב, שנעשה כאן עוול. אמנם, המהדורה כבר יצאה כך ואינני יודע איך אפשר לתקן את זה, אבל אני מעיר את הערתי.

ג. אליעד : אני מצטרף לדבריו של ח"כ קשת. אני מלא תודה כשאני רואה את הספסלים הצבועים והמקומות הנקיים. כשראיתי, חשבתי: מה זה? אבל עכשו אני מבין שיש יד למועצה בענין זה.

אני מבין, שהחינוך צריך להתחיל בגני ילדים. אבל, אני רואה בחרדה את התופעה שלמדי בתי-ספר תיכון הולכים ברחובות ומפצחים גרעינים, זורקי דברי אכל וכדומה. האם זאת רמת החינוך שלנו? אני מבין שצריך להתחיל מלמטה ואז יש שרשים. זה מאד מדאיג אותי.

בזמנו הייתה אגודת בריאות בתי-ספר. זה היה חינוך יוצא מהכלל; הילדים היו צריכים לדאוג לבוא נקיים, הייתה אמביציה לכן, היינו הולכים לנקות את החצר. אני חושב, שהיום זה לא קיים. אולי כדאי לחשוב בכוון זה.

אני חושב, שהייתם צריכים יום בשנה לקבוע "יום ארץ ישראל יפה" ולעשות מאחרי זה תודעה ציבורית. לעניות דעתי, תמצאו המונים שירצו בזה. נכניס קצת חיים במדינה, כי הנושא חשוב וקרוב ללבנו.

מ. הכהן : אני מצטרף לתודות ולברכות ליוזמים ולפעילים במועצה לארץ ישראל יפה.

נדמה לי שיש שתי מועצות - רשות שמורות הטבע והמועצה לארץ ישראל יפה - ששינו הרבה מאד בהלך הרוחות לגבי טבע, יופי ותודעת הנקיון והצורה החיצונית של החברה הישראלית.

שתי הערות: לפני שנים אחדות יזמה

הגב' א. הרצוג שיפור חזיתות בתי-כנסת. משום מה לא היה לזה יחס, וחבל. בית-כנסת ביישוב, זה מקום מרכזי, ולצערנו אנו מכירים את ההזנחה סביב בתי-כנסת. כדאי לשים לב לדבר הזה.

הייתי מציע למועצה, שיחד עם העשייה בתחום שיפור פני הרחוב שלנו, בתוך העשייה שלכם בתחום ארץ ישראל יפה ונימוסים - איכות חיים ונימוסים. חשוב מאד לדרבן בנושא הזה. כלנו עדים לכניסה לאוטובוסים בלי תור וכדומה. לדעתי אין כתובת טובה יותר ליתן את הדעת על כך, מאשר המועצה לארץ ישראל יפה. שגיא תעסוק גם בנימוסי חברה ביחוד בתחום החברתי.

י. בארי : מה מרת שיתוף הפעולה בינכם לבין מחלקות הנקיון ברשויות המקומיות? מה עומד במקום ראשון בסדר עדיפויות של פעולותיכם, האם נקיון בחוצות הערים או ארכיטקטורה וכו'?

ב. מואב : אני רואה בפעם הראשונה את הדוח ועינתי בו באופן שטחי ביותר, כך שכל ההתרשמות שלי מפעולות המועצה לארץ ישראל יפה, זה מה שאנו שומעים כמו כל אזרח דרך אמצעי התקשורת. אני חושב, שבנושא זה עשיתם עבודה יפה.

האם בתחום הזה של תודעת הנקיון אתם יכולים להראות השגים? האם בתחום הזה פעלתם בהצלחה כפי שפעלתם בהסברה וביחסי ציבור?

א. שפט : לענג לי הוא לברך את המועצה לארץ ישראל יפה בשם משרד הפנים ובשמי. מה שמאפין את אנשי המועצה לארץ ישראל יפה הוא חן וטקט. הם פועלים מכבש של לחץ, אבל הם עושים את זה בחן וטקט, ועל זה תבוא המועצה על הברכה. ניקח לדוגמא את פרשת חוקי-עזר למדרכות, שלא במדה קטנה היוזמה לתיקון החוק באה מהמועצה. והחוק עבר בכנסת, ואנשי המועצה באורח-רוח ובחן אמרו: רבותי, הגיע הזמן שחוק העזר יצא. אחר כך, הם עקבו אחר חוק העזר יצא, ואם כבר פורסם, ואחר כך עשו הם פעולה. אנחנו עשינו את זה אחרת, ולכל הדעות בעידודם ובעזרתם, כאשר הפצנו את זה בין הרשויות. למעלה מ-40 רשויות מקומיות קבלו את החוק הזה ורובן אימצו את חוק העזר, אחדות מהן בשינויים קטנים.

אני לא ידעתי שרעיון רחיצת המדרכות הוא של המועצה, כי זה לא קבלנו בהתלהבות גדולה; אמרנו, שאחרי-כך מקומית בעצמה תעשה את זה, נוכל לחייב גם את האזרחים לכך.

אנחנו מתלבטים היום מאד בשאלת שיפוץ חזיתות ושיפוץ בתים. גב' הרצוג הזכירה ועדה הפועלת בענין זה. יש דרך אחת ואם זה הולך - הולך. אם לא - זה הולך בדרך אחרת. אני מבין, שבצורה זאת נדון בהצעת המועצה שהועברה באמצעות חברי-כנסת. יתכן.

הערה אחרונה, לאדריכל א. יסקי; אנחנו ערים לשאלה ולבעיה של מגבלות חוק התכנון. אני אינני חושב שחוק התכנון חייב להיות חוק מהותי, אלא שהדברים המהותיים חייבים להיות חלק מתכניות טובות. הקושי שלנו בתכנון הוא, שהתכניות אינן טובות, ועוד לא למדנו מה זה תכנית. עד היום אנו רואים תכנית כטבלה לשימושי קרקע ולא בנושא עם קנה-מדה וקופיצינט. אם המועצה רוצה לעשות פעולה בענין זה, היעד הוא לא התקפת החוק. הפגמים בחוק הם קטנים. אלא, שעם כל הכבוד לעורכי התכניות ומציעי התכניות, - ובנושא הזה אנו שותפים ויו"ר הוועדה עד לכך שלענין זה כינסנו קבוצה מכוונת מאד של אנשים וישבנו יומיים במקום נידח ודנו בשאלות האלה איך אנו יכולים להציע תכניות אנושיות ואיך אפשר להגביר שיתוף הציבור ומה הדרכים לכך, כי עודף שיתוף ציבור ותכנית עם 24,000 התנגדויות זה שמונה שנות פעולה ואפס תכנית. צריך לדון בנושא זה בהרחבה.

אני מרשה לעצמי, בשם משרד הפנים ובשמי, לברך את חברי המועצה, שהם לפחות מדרבנים אותנו ומאיצים בנו ומזרזים אותנו לחשוב.

א. הרצוג : לח"כ קשת, בענין תקציב המועצה, התקציב מוגש בדוח. מחצית התקציב הוא הקצבה ממשלתית. אנחנו אגודה רשומה ובקשנו שזה יפוזר בין מספר משרדים. רצינו שהיו"ר לא יהיה פונקציה פוליטית. אנו מפוצלים בין מספר משרדים. השאר, אנו מגייסים בחוץ. אני מנסה לעזור בעוד כמה אגודות ויש לי נסיון בשטח זה, ואני מוכרחה לאמר שלהרים תרומה של 400,000 ל"י בשנה - זאת משימה גדולה ובלתי אפשרית, ואנו עומדים בה.

יש לנו משרד מרכזי וארבעה משרדים מחוזיים. בחיפה, ד"ר הכס נתן לנו משרד, בירושלים, בבאר-שבע ובנהריה יש לנו משרדים. מהמטה המרכזי, אנו מפעילים את תל-אבשב, ובסך הכל יש לנו שמונה עובדים חלקיים. עם כל זה, אנו מנסים לעשות כמעט את כל העבודה בהתנדבות ומנסים להגיע לכך שכל הכסף ילך לפעולות. אנחנו נמצאים בהקפאת תקציב כבר שנתיים. התודות הן לאותם גופים שנתנו לפחות 5,000 ל"י כתרומה. לא רשמנו את האנשים שנתנו תרומה יותר קטנה, כי המקום לא מאפשר זאת.

ביחס למערכת הכספית, הודינו לאותם אנשים אשר איפשרו שהעבודה תעשה בקלות. החוברת היתה מתוכננת להיות מוגשת ביוני שעבר, ז"א החוברת הוכנה, ומר רבינוביץ שתמיד עזר בעיריית תל-אביב ומימן כמה פעולות שלנו - בינתים נהיה שר האוצר אמנם - ואנו הכנסנו ברגע האחרון את תודותינו בחוברת זאת.

ביחס לעוקלים, זה נכון. אנחנו מוצאים במועצה, שבאים עולים וכואב להם ענין הנקיון. אני חושב, שנקיון ועליה וקליטה זה היינו-הך והם באמת מספרים ששם בכל רחוב יש מי שדואג לנקיון. מצאנו בהם אנשים של ארץ ישראל יפה, גם עולים מאמריקה קנדה ואנגליה. אבל, אתה צודק, ח"כ קשת, קליטה, יופי ונקיון הם באמת על הגל.

אשר להערותך לגבי ח"כ תמיר, שיזם את הקמת המועצה לארץ ישראל יפה, הרשה לי להצטרף אליך. הוא נכס לא רק מבחינת ארץ ישראל יפה ואנחנו לא שוכחים שהוא היה הוגה הרעיון. כתבנו את זה. אולי היה צריך - אינני יודעת איפה - כי הוא עשה דברים כל כך גדולים, אבל אנו מזכירים אותו בכל הזדמנות.

ח"כ אליעד, אנחנו פועלים גם עם התיכונים; כל הענין של שמר אורח, למשל, הנערים והנערות עושים דבר אחד אצלנו - קשה לדבר אתם על נקיון, זה קשה ביותר - אנחנו נסינו שני דברים: "הפת המדבר" ו"שומרי-אורח" וזה פועל יוצא מהכלל. "שכונתי היפה" הוא לא רק לחטיבת הבינים, אלא הוא מצליח בתכניות של גאוגרפיה אורבנית. אבל, כאשר יש סכום כסף קטן, אנחנו מעדיפים לשים את זה על הילדים הקטנים.

אגודת הבריאות, זו פונקציה של בית-ספר. יש אגודות הפועלות טוב ויש אגודות רדומות.

"יום ארץ ישראל יפה" - עם הגדנע סיכמו את זה. בדרך כלל, אומרים, מה זה יום ארץ? זה צריך להיות כל השנה. מבחינת התודעה זה טוב, אבל מבחינת העבודה בעומק - לא כל כך מקבלים את זה, אבל אני מוכנה להעביר את זה למי שיבוא במקומי, לדון בזה.

ח"כ הכהן, אני זוכרת את העבודה המשותפת בענין בתי-כנסת. צריכה לקום קרן רצינית לענין הזה. בחו"ל, ועדי הנשים בבתי-כנסת וועדי הילדים פועלים בענין חזות בתי-כנסת. אנחנו רק יכולים לעורר את הנושא, ואני אשמח אם אתה תמשיך, כי אתה עזרת לנו. היה סקר של בנ-עקיבא. עד היום עוסקים בסקר בתי-כנסת אבל פתרון ארצי כללי עוד לא נמצא.

שיפור האדיבות: איך שהוא עשינו משהו בענין התנהגות באוטובוס. אבל, אנחנו בקסי מתעסקים בנושאים שאנו עוסקים ואני חושבת שרק אפשר לדבר על זה ולנסות לשלב את זה, אבל אי אפשר להטיל את זה כמשימה.

לח"כ בארי, אנחנו עובדים בשיתוף פעולה עם ערים. יש אגודת תרבות הדיור ויש לנו הסכם ג'בטלמני: איפה שהם רוצים - אנחנו נמצאים. איפה שאינם רוצים - לא. יש ערים, שאגודת תרבות הדיור חושבת שאנחנו נהיה מתחרים, ואנחנו לא מחפשים לעשות כפילות.

לענין תודעת הנקיון: דבר ראשון היה לקבל חומר הסברה, ונדהמתי שאפשר למלא שני בתים עם פלאקאטים שנמצאו בנושא זה, וזה לא עזר. יש לנו חוברת איך להקנות תודעת נקיון. אני חושבת, שלאט לאט רוכזה ביד אחת תודעת הנקיון. היה משהו של משרד הבריאות ומשרד החינוך. לדאבוננו, בעת הקיצוצים, זה דבר ראשון שזרקו. אתם, כוועדת פנים, יכולים להיות גורם אשר ידרוש שהדבר הזה יימשך, כי צריך ללמד את הדבר הזה ואם לא יהיה קצת כסף ממשרד החינוך לנושא הזה - חבל מאד.

העדיפויות: אנחנו פועלים בהתנדבות. אנשי מקצוע מתנדבים לנושא זה. איפה שאנשי המקצוע רציניים, שם העדיפות. אנו פועלים כמעט בכל השטחים ומעט מדי, מפוזר מדי, אבל לשמחתנו הרבה ההתנדבות מעצמה של האנשים, איפשרה לנו לעבוד כמעט בכל השטחים. כמובן, שנה שנה יש עדיפויות.

אשמח לספר לכם, שכל שר ושר כתב לי מכתב אישי והתייחס לקריאה בדוח. אני מקווה, שחברי ועדת הפנים יכבדו את המאמץ שלנו בקריאת הדוח, ותשובות רבות תקבלו בקריאת הדוח.

היו"ר י. תמיר:
הגב' הרצוג יחד עם בעלה עומדים לצאת לשליחות ממדרגה עליונה, לקראת הסתיו, לארה"ב. בעלה, מר ה. הרצוג, יהיה שגריר שלנו באו"ם - אולי הזירה הקדמית החשובה והקשה ביותר שיש היום לאיזה שהוא שגריר ברחבי תבל כלה. בעזרתה של אורה, ובכישוריו של בעלה, בודאי נוכל להעזר הרבה בייצוג נאות והגנה על האינטרסים הישראליים.
אני מביע את איחולי בשם כל החברים בוועדה.

א. הרצוג תרמה תרומה מאד חשובה, חלוצית כמעט, בתחום הביצוע, הארגון והמדיניות בהפעלת גוף ווענטרי, אשר בראשית הדרך מעטים העריכו את חשיבותו, והיום הציבור יודע הרבה יותר בנושא הזה מאשר בעבר. אני חושב, שמודעות תגדל, כי החיים הם כאלה וצורך לספל בזה בכשרון.

המועצה לארץ ישראל יפה, עשתה עבודה יפה, ואלה שעוזרים לה ואשר יעזרו לה, שלוחה להם ברכת ועדת הפנים. שיתוף הפעולה שלנו עם המועצה, ימשך.

גם אם לא הוזכרה ועדת הפנים בדף התודות, שום דפוס לא ישבש את שיתוף הפעולה.

אין דבר אנונימי בכנסת. לכל מפעל ולכל חקיקה, יש בעלים. מן הדין הוא לציין את הדבר באופן מדויק. כל אחד אחראי, משאילתה ועד לחוק שהוא מעביר. אך העיקר הוא, שהמועצה תורמת לחינוך העם וקבלת דפוסים. אנחנו מודים לכם מאד, ותמסרו זאת בישיבת ההנהלה, שנפגשנו ושוחחנו ברצינו הראויה לנושא.

2. חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם) תשל"ד 1971

היו"ר י. תמיר:
הסעיף הנדון הוא סעיף מס. 13 גירסה א' וזה עומד להצבעה. איש לא הציע להעמיד להצבעה גירסה ב'.

ב.צ.קשת:
אני מציע 10. אני מאמין, שאם הזמן יהיה יותר קצר, יהיו פחות סיכויים לעימות.

מ. בן-פורת:
הצעת ח"כ קשת היא הצעה מרחיקה לכת. אם היא מתקבלת - אין גירסאות אחרות. אני מציע להעמיד להצבעה 1/3 מול 40%.

א. גבלבר:
מה ההבדל המהותי בין ההצעות?

היו"ר י. תמיר:
יש תאוריות לגבי אופן הניהול של מועצת העיר. רוצים להקנות לראש העיר יותר סמכויות. מכאן מובעות הדעות השונות כיצד כל אחד חושב שזה צריך לפעול.

ב.צ.קשת:
אנחנו סיכמנו בסוף הישיבה, שנזמין את מרכז השלטון המקומי וראשי ערים. אמרנו, שאלה הן בעיות של יחסים בין ראש הרשות לבין חברי המועצה. בענין זה, חשבנו שראוי לשמוע את דעת ראשי הערים. היתי מזמין בערים הגדולות גם את ראשי האופוזיציה, כי פה היתה לא מפלגתי אלא שלטוני. רצוי לשמוע את ראש עירית תל-אביב ואת ראש האופוזיציה בעירית תל-אביב. לכן, שאלתי היא האם איננו מקדימים בהצבעה שום שמענו את דעת אנשים אלה?

היו"ר י. תמיר:
ההתייחסות לגבי שמיעת חות-דעתם היתה נוגעת לגבי סעיפים 15 ו-17. יתכן שאתה צודק לגופו של ענין, אבל לא הזכירו את זה. מר מליון הביע צער שבגלל תקלה נציגי השלטון המקומי לא ישתתפו היום בישיבה. הם הוזמנו. בישיבה זאת, משתתף אתנו, כמו בישיבות קודמות, מר ברזילי, ראש עירית חדרה.

נ. אליעד:
מה מדאיג אותי בסעיף 13 בשתי הגרסאות: אותי מדאיג מצב שאם שליט מחברי המועצה, כאשר מקבלים החלטה מסוימת ויש צורך לזון בזה מחדש, אז ראש העיר רוצה להתיעץ, ואז 14 יום זה טוב. בא השליט ורוצה שיקיים את זה תוך שלשה ימים. ואם

אי אפשר, אז כל הדיון מחדש, נופל. נראה לי, שזה לא סביר ולא הגיוני, אם נני יכל להיות מקרה שאם ישנו את ההחלטה לעשרה ימים, אז בינתיים ראש העיר יבצע את אותו דבר שהחלטה רוצה למנוע, ואז יצאנו מבטלים את ערכה של ההחלטה.

צריך למצוא פתרון לשתי בעיות אלה. לדעתי, צריך להבדיל בין מקרים של החלטה שאפשר להשהות אותה לעשרה ימים והחלטה שלא ניתן להשהות אותה בגלל אפיה האופרטיבי.

א. גבלבר: לא היינו ראשי ערים ואין לנו נסיון אם שלשה ימים או עשרה ימים, נחוצים. פה כתוב ש-40% אינם יכולים לערער על החלטת מועצה אלא רק ראש העיר יכל לערער על החלטת מועצה, וזה צריך להיות תוך 14 יום מישיבת המועצה. הם יכולים רק לקצר את הזמן. למה כל העניין הזה? מדוע אנחנו נזקקים לזה? העניין איננו מובן די צרכו, שיהיה עשוי באופן שישרת את עניני העיר באופן הטוב ביותר. לכן, היתי רוצה לשמוע אם האנשים אשר מנסיונם יכולים להחכים אותנו מה טוב יותר.

מ. בן-פורת: רציתי להסביר את מניעי המחוקקים של ההצעה הזאת, וגם על פי הנסיון. הנסיון כאן הוא לקבוע את היחס בין ראש הרשות למועצה, לאזן את השפעותיהם של שני הצדדים - מצד אחד, לתת עצמאות למועצה להחליט, ולהחליט סופית, ללא וטו, ומאידך לאפשר לראש הרשות להשפיע על המועצה לשנות החלטתה. אם המועצה מחליטה החלטה, שראש העיר חושב שזה לא לטובת העיר, אז הוא יכל לבקש שתוך 14 יום ידונו בזה מחדש. יתכן שיש החלטת מועצה, שהמועצה מחליטה לא לעשות אותה, וראש המועצה ירצה לבטל את זה, אז הוא יכל לא לזמן את המועצה אלא תוך שבועיים. פה יש אפשרות למעצמה, שראש העיר לא יבטל את כל החלטת המועצה או רצון המועצה. קיצור הזמן - לא כתוב כמה יהיה. אם יש פה שיקול שלישי, זה גם יכל להיות מספר קטן ביותר של חברי מועצה שהם יכולים תמיד לשים מכשול לעבודת המועצה.

עומדות כאן שתי שאלות: 1. אם 14 יום זה תקופה לא יותר מדי ארוכה. אולי כדאי עשרה ימים כמו שמציע ח"כ קשת.
2. אם שלישי מספיק או 40% דרושים כדי כדי שיבקשו את קיצור הזמן.

נ. אליעד: אם אתה רוצה למנוע אפשרות שהזמן הזה יבטל את ערכה של ההחלטה, אז צריך לתת לזה סימנים בתוך החוק, כי אחרת אתה יכל לעשות את ההפך.

ד. ברזילי: אני מבין שהעקרון של הסעיף הוא לאפשר לראש המועצה אשר מביא הצעות להחלטה, והמועצה צריכה לאשר, יכל להיות שהבחירה של ראש המועצה היא אישית והחלטה שהוא רוצה להעביר לא עוברת, אז בותנים לראש המועצה אפשרות של סיבוב שני, בהנחה שבפעם ראשונה חשב שהחברים אתו, אבל לא הצליח ואז יש לו אפשרות להעביר את זה דרך המפלגות והקואליציה והלחצים.

אני לא מצליח לראות מקרה, שבו ראש מועצה יבקש להביא לדיון מחדש, החלטה שהוא לא הצליח להעביר, כאשר הוא יהיה מעוניין לרחות את המועד. אם אני מביא החלטה מסוימת, אני מעוניין שהיא תעבור. אם היא לא עברה - אני מעוניין שמהר מאד היא תעבור. אם ההצעה לא עוברת, הוא מנסה להעביר את זה בסיבוב שני והאינטרס של יו"ר הרשות הוא להעביר את זה ככל האפשר יותר מהר.

מ. בן-פורת: הוא רוצה זמן כדי לשכנע אנשים שיקבלו את הצעת ההחלטה שלו.

ד. ברזילי: צריך להגביל את הזמן של ראש העיר. כאן מדברים על כך ששליש או 40% יכולים לבוא ולאמר: אנו דורשים שזה יובא מחר לדיון. לי, זה לא נראה.

י. בארי: אני חושב, שכלם צודקים... אני מבין גם מה שמטריד את ח"כ אליעד. צריך לעשות אבחנה; יכל להיזר מצב שראש הרשות עומד לנקוט צעד מסוים, חבר מועצה נוקט יוזמה והמועצה מקבלת החלטה האוסרת על ראש העיר לנקוט את אותו צעד. ואז, אם הוא דורש כינוס מחדש של המועצה, וזה לא יהיה יותר מאשר לפני עשרה ימים, ובינתיים ההחלטה האוסרת עליו לעשות אותה פעולה מושעת, משמע באותם 14 יום הוא יכל לקבל את האפשרות לעשות אותם דברים שהחלטה אופרת עליו לעשות.

ניקח את המקרה ההפוך; שהמועצה רוצה לכפות על ראש הרשות לעשות את הפעולה. ההבחנה הזאת צריכה להעשות.

ח. קלוגמן : אין כאן הבדלים מבחינת המספרים. העיקרון כאן משנה. העיקרון ברור. יש כאן משחק כחות בין ראש הרשות המקומית ומצד שני המועצה. נותנים לשני גורמים את האפשרות. עכשו, זה משחק של ימים, ואם רוצים לעשות את זה 10 או 14 - זה ענין לשיקולכם.

א. שפט : יתכן שיש הבחנה בין שני סוגי החלטות, ואז נטרבל את הסעיף כך, שלא נצא מזה, כי אז נצטרך לכתוב אבחנה ברורה בין סוגי החלטות שונות. אני עוד מתקשה לנסח את זה בצורה ברורה.

אם אנחנו רוצים להבחין בין שתי סיוואציות ולאמר: היתה בהחלטת המועצה מניעת פעולה של ראש הרשות, ואז הוא רשאי לעשות כך וכך, או: היתה בהחלטת המועצה חיוב של ראש המועצה לעשות מה שאיננו רוצה, אז... - כך אני הבנתי את הצעתם של ח"כ אליעד וח"כ מבחינה משפטית ניתן לעשות את הדבר. מה תהיה המשמעות המדויקת, עוד לא בחנו ולא מחנו מספיק סיוואציות, ואם זה יפול לאלטרנטיבה ראשונה או שניה, או בין שתיהן.

היו"ר י. תמיר : מר שפט הצליח לקלוע למטרה שעליה דנו החברים. אם אנחנו רוצים לחוקק חוק, של עבודת ראשי עיריית, לפי הצעה זאת שהוא יגדיר במדויק את התפקידים וסדרי הביצוע, כפי שהחברים מתכוונים - לעניות דעתי, זה לא טוב. ח"כ אליעד, אתה לעולם לא יכל לצפות איזה סיוואציות יכולות להיות. המציאות של חיינו עשירה יותר מהדמיון שאנו משערים לעצמנו לאן נגיע. יכל להיוצר מצב של קפאון בעבודה. אני מציע, שנלך בדרך של החקיקה ונראה את סעיף (ב) בגירסה א'.

מ. בן-פורת : אני מציע שנצביע הצעת 1/3 מול הצעת 40%.

היו"ר י. תמיר : אנחנו נצביע 10 ימים או 14 יום. נצביע 33% או 40%. אם כלם מסכימים להצעה של 10 ימים - אין צורך להצביע.

ה צ ב ע ה : מי בעד ההצעה של סעיף 13 גירסה (ב) - במקום 14 יהיה כתוב 10 ימים? רוב מתנגדים: 1 - ח"כ נ. אליעד.

מ. בן-פורת : אני אסביר מדוע רצוי 40% ולא שלישי. אני מצוד ב-40% כדי לא לעשות יצירה זמנית של 3-4 חברי המועצה שיש להם חשבונות נגד ראש המועצה ולא לנושא עצמו. לכן, מוטב 40%.

היו"ר י. תמיר : מי בעד 40%? רוב ה ת ק ב ל ה ההצעה של 40%.

נ. אליעד : אני מסתייג. לדעתי, יש להכניס סעיף שידבר על כך שהזכות הזאת לקצר את התקופה תנתן רק במדה והשעית ההחלטה עלולה לפגוע בפעולה התקינה.

היו"ר י. תמיר : אנו עוברים לדון בסעיף 15. (א). 2. אנחנו, במונח סגנים איננו כוללים את ראש העירייה ואת ממלא מקומו. במקום סעיף 15. א. (2) יש הצעה של 3 סגנים. שלשה סגנים, זה נוסף לממלא-מקום. שני סגנים - זה נוסף לממלא מקום. ארבעה סגנים - זה נוסף לממלא מקום.

ה צ ב ע ה : מי בעד 2 סגנים? 5
מי בעד 3 סגנים? 3

ח. קלוגמן : אם אתם מצביעים על 2 סגנים, אתם מבטלים את סעיף קטן 2 כי הסעיף אומר 1 או 2.

היו"ר י. תמיר : אנו חוזרים להצבעה,

ה צ ב ע ה : מי בעד 4 סגנים? 1
מי בעד 3 סגנים? 4
מי בעד 2 סגנים? 4

ב.צ.קשת :
בענין זה, רצוי שיהיה רוב ומיעוט ולא שתי גירסאות. אני שניתני את הצבעתי לאחר דברי ח"כ בן-פואת. לא יתכן שנשאיר למזכרת-בתייה שני סגנים + ממלא מקום ולרמת-גן שני סגנים + ממלא מקום. זה חסר כל התחשבות בגדל הרשות המקומית. לכן, אני מציע לאלה שהצביעו בעד שני סגנים - ואני גם כן כך הצבעתי - לחשוב ולתת אפשרות שיהיה הבדל בין תל-אביב ועתלית. אתה נותן פה אפשרות שיהיו 2. נדבר על נתניה והרצליה ותל-אביב, ששם לא יורידו מ-2 וכאן לא יעלו מ-2. אם יתמוך בי מר ברזילי - יהיה טוב.

ד. ברזילי :
אני בקשתי רשות דיבור כדי לתמוך במספר יותם גדול מ-2. מה שמטריד זה השכר, מבחינה ציבורית. מספר עיריות, בגלל הקפץ לתת סגנות בשכר, מרבים בזה. אבל, זה לא ציבורי ולא מוסרי ואין בזה צרך. אבל, יש צרך להקנות סמכויות לסגנים. סגן ראש עיר, גם אם הוא ראש סיעה, גם אם ראש העיר מקנה לו סמכויות מסוימות, כאשר הוא פועל כסגן - כלפי הציבור והעובדים, המעמד שלו אחר. לכן, בהחלט רצוי שיגבילו את מספר הסגנים בשכר, אבל אין סבה להתוכח על עוד סגן, כשזה לא בשכר. כשמדברים על האצלת סמכויות מדברים על סגן, אוטומטית הוא גם חבר ועדת הנהלה. כאשר סגן מקבל האצלת סמכויות, המעמד שלו אחר. למה למנוע לתת לעוד מישהו את המעמד? סגנות לא בשכר, זה חלק מהעיסקות של הרכבת קואליציה. מה זה מפריע, כאשר אנו קובעים שהסגן יהיה לא בשכר?

היו"ר י. תמיר :
אולי אתם אינכם יודעים כיצד מסתכלים על ראשי ערים עם סגנים רבית וכיצד ממנים אותם. לא מבדילים בין סגן בשכר ולא בשכר. זה לא רציני כל המוסד הזה. זה מוסד של תמורה שאין לה כיסוי. זה מוסד אנטי-ציבורי. תשעה סגנים בתל-אביב וחצים לא מקבלים שכר, אז זה מכוונד? זאת בושה.

ד. ברזילי :
אני רואה את זה כמי שיש לו שני סגנים בלבד. היה אצלנו בהרכב, פעם, חמישה סגנים. אם היתי יכול להקנות להחמשה ראשי סיעות סמכות של סגנים, זה היה טוב.

ג. אליעזר :
מה שמדאיג אותי זה המכניזם הזה שאנחנו רואים דבר גרוע ואיננו מסוגלים לבדוק אותו מחדש לאור תנאים חדשים. כשהיה מכניזם שהסגנות היתה מסוג של עיסקות, אז אנינו אותו. אבל, אני מבדיל כאשר אני בא לשנות את המכניזם הזה כאשר אני משחרר אותו מהמכניזם הזה אני רוצה לראות אם המוסד סגנים עוזר במשהו. לדעתי, הוא עוזר. במה זה לא הגיוני שיש ממשלה למדינה וזה בלתי הגיוני שתהיה "ממשלה" לעירייה? אני חושב, שאנחנו צריכים לאפשר למועצת עירייה לפעול. אם זה לא בשכר, אלא זה ענין של ראשי סיעות וראשי מחלקות, זה טוב. יש הבדל בין תשעה סגנים לשלשה סגנים. יתרון גדול מאד. באותו זמן אתה משאיר קצת גמישות גם לצרכי העירייה.

היו"ר י. תמיר :
עם כל ההתקוממות שלי לסגנות, ואני חושב שזאת גישה שאנחנו צריכים לקומם את המחוקק פגד המוסד של סגנות, אנחנו נחליט על שלשה סגנים ובזה נלך לקראת הרשויות המקומיות.

ב. מואב :
אני רוצה להסתייג. אני חושב, שיש צרך בשני סגנים.

היו"ר י. תמיר :
ח"כ ב. מואב ישקול עוד את ההסתייגות שלו.

א. שפט :
בישיבה מיום 29.4.75 הוטל עלי לברר עם שר הפנים, האם הוא מסכים להצעת הוועדה שגובה הערבון לפי סעיף 8.א. להצעה, יקבע על ידו בתקנות. הוא אמר שהוא מסכים להצעה והוא יהיה מוכן להציע ערבות מתאימה באותם הזמנים כחצי שנה לפני מערכת הבחירות, כפוף לאישור הוועדה.

היו"ר י. תמיר :
הודעה משמחת. ה ח ל ש לקבל ולסיים את הדיון ב-8.